

מסגרות בחירה בתעדוף- אדריכלות נוף:

סמינרים:

סמינר בחירה סמסטר א'-

סמינר זה פתוח לסטודנטים. יות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג')

הנוף הפוסט-תעשייתי

פרופ' אדר' נוף אליסה רוזנברג

סוג הוראה: פורנטאלי

החל מהמאה ה-19, הפארק העירוני הציע מרחב אלטרנטיבי "טבעי" ופסטורלי כאנטיתזה לעיר. כיום, רוב השטחים הפתוחים החדשים מתוכננים באתרי תעשייה לשעבר -- באזורי מפעלים, מסילות ברזל, מחצבות ומטמנות--דבר הדורש הגדרה מחודשת של היחסים בין נוף, טבע ותעשייה, לא כמושגים מנוגדים אלא כמערכות התלויות זו בזו.

החוקר רוס מקליין טוען שהנוף הפוסט-תעשייתי מערער על הנחות היסוד של התאוריה והפרקטיקה של אדריכלות הנוף. הסמינר יבחן את האופן בו מתפתחת אסתטיקה חדשה על חורבות התעשייה. מתוך ניתוח פרויקטים מהעשורים האחרונים בעולם, וקריאת טקסטים מתחומים מגוונים: פילוסופיה, פוליטיקה, אומנות, אורבניזם גאוגרפיה ואקולוגיה.

סמינר בחירה סמסטר ב'

סמינר זה פתוח לסטודנטים. יות הלומדים. ות בסמסטר 7 (שנה ג')

עיצוב בטכנולוגיות ירוקות וכחולות

אדר' נוף ליאור לווינגר

סוג הוראה: פורנטאלי

בסמינר נלמד על תפיסות תכנון ומגוון הטכנולוגיות הירוקות והכחולות העומדות לרשות המתכנן בתכנון מוטה טבע בקני מידה מגוונים בסביבה עירונית וכפרית. הקורס יתמקד בגישות תכנון מתקדמות בתכנון המרחב הציבורי והנופי המשלבות חדשנות, יצירתיות, ואמצעים ופתרונות טכנולוגים וסביבתיים מתקדמים ומציאת האיזון ביניהם. וכיצד לשלב אותם בחשיבה עיצובית. הקורס נועד לתמוך בסטודיו באמצעות הרצאות נושאות על פרויקטים מהארץ ומחו"ל וכיצד לשלב את אילו בחשיבה עיצובית.

קורסי בחירה:

קורסי בחירה סמסטר א'

קורסים אלה פתוחים לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')

בין תיאוריה לפרקטיקה בשימור המורשת

70143- אדר' עדי סלע וינר

סוג הוראה-פורנטאלי

בהקדמה לספרו Place, Race, and Story כותב קאופמן כי אם שימור היה ביסודו תחום דעת טכני בלבד, כי אז נכון היה למדוד את הצלחתו באמצעים טכניים. אך אין זה כך. השימור הוא התמחות חברתית, בחלקה היסטורית ובחלקה תכנונית. מטרתו האולטימטיבית אינה תיקון או שימור דברים ישנים, אלא יצירת מקומות בהם אנשים יכולים לחיות טוב ולהתחבר לנרטיבים משמעותיים הקשורים להיסטוריה, תרבות וזהות. תחום השימור הוא רחב ולו עולם מושגים עשיר וייחודי. שימור, נכסי תרבות, ערכים, אותנטיות ושלמות, תיעוד, ניהול המורשת ואתיקה בשימור הם ממושגי היסוד בתחום. בקורס נשתמש במונחים אלה להבניית הבסיס התיאורטי והפרקטי לעיסוק בשימור מורשת התרבות כחלק ממעשה התכנון. באמצעות נשאל שאלות כדוגמת על מה ולמה משמרים, מהם הכלים והמנגנונים באמצעותם ניתן להגן על נכסי תרבות ולקבוע אותם לשימור, ומהו הקשר בין הרס לשימור. אלה מנקודת מבט של השימור הביקורתי, לימוד אמנות ומסמכים מקצועיים, והכרת גישות ומגמות עכשוויות בשיח המקצועי. בקורס ישולבו הרצאות אורח, ת, תרגילים בתיעוד והערכת אתר, קריאת מאמרים ודיונים. יושם דגש על האחריות, הרגישות והמחויבות

לבחינה מקצועית-ביקורתית-אתית לעיסוק בשימור המורשת וליישום פעולות השימור. זאת ברוח האמנה לאתיקה בשימור המורשת בישראל (ירושלים 2016) האמונים על שימור המורשת - מקבלים בכבוד • משמרים בענווה • מוסרים נאמנה.

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

עיצוב אקלימי - מתיאוריה לפרקטיקה

70248-ד"ר אדר' פלמן ברק

סוג הוראה:פרונטאלי

משחר ההיסטוריה האנושית, האקלים המקומי היווה כוח משמעותי בעיצוב מבנים. בעבר, אדריכלים ובנאים נהגו להשתמש בטכניקות שונות לעיצוב מבנים על מנת לאפשר לאנשים וחיות משק להתקיים ולפעול במגוון רחב של תנאי מזג אוויר. ברבות השנים, טכניקות אלה התפתחו למגוון של עקרונות וכלים מדעיים להפחתת השפעתם של מבנים על ההתחממות הגלובלית על ידי הורדת צריכת האנרגיה שלהם. מטרתו של קורס זה הוא להעניק את הידע והמיומנות הבסיסיים לתכנון "מבנים מודעי אקלים" בכל מקום בעולם. זאת, על-ידי ניתוח אקלימי ושיפור תחזית צריכת האנרגיה של מספר מקרי בוחן הפזורים במגוון אזורים אקלימיים. הניתוח האקלימי יכול: איסוף של מידע אקלימי מסוגים שונים, בנייה של מודל דיגיטלי באופן שמאפשר את ניתוחו האקלימי, הרצת הדמיות אקלימיות, ניתוח התוצאות והצלבתם עם מאפייני השימוש במבנה. במהלך הקורס, יעשה שימוש בתוכנת ריינו-גראסהופר לצורך בניית מודלים אקלימיים, חיזוי תפקודם האנרגטי של מקרי הבוחן, ופיתוח הצעות עיצוביות להורדת צריכת האנרגיה שלהם. אין צורך בידע מוקדם בתוכנת ריינו-גראסהופר לצורך הצלחה בקורס.

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

פתרונות מבוססי טבע בעיצוב אורבני

720218- עמיר בלבן

סוג הוראה:פרונטאלי

בצילו של משבר אקלים ואתגרים חברתיים הולכים וגדלים, אנו נדרשים לשלב כלים סביבתיים חדשים ומסורתיים להתמודדות עם גודל השעה. הקורס יספק הבנה בסיסית באקולוגיה, תהליכי פיתוח והשפעתם על המערכות הטבעיות שמקיימות אותנו. אקלים, הידרולוגיה בוטניקה וזואולוגיה וכיצד פתרונות מבוססי טבע משולבים בסביבת האדם יכולים לספק חוסן סביבתי וחברתי. הקורס יכול הרצאות, סיורים, מפגשים עם מומחים ותרגול מעשי.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

מגדיר חדש לפרחי בצלאל

תמי מנור-פרידמן

סוג הוראה:פרונטאלי

המבט אל הצומח מלווה את האמנות הישראלית מראשיתה בשפעת מופעים: מתיאורי נוף וטבע דומם ועד לאיור בוטני ודגם עיטורי. קסמו העתיק של נושא זה בתולדות האמנות בכלל ובמורשת ציור הטבע והפרחים האירופית בפרט נטען כאן במשמעות מיוחדת: מעבר לעניין האסתטי ולאגור שבתיאור אובייקט כליל-יופי המענג את החושים, היה דימוי הצומח הארץ-ישראלי ל"מראה מקום", למסמן של מרחב וזהות תרבותית-לאומית. בשנים האחרונות זוכה העיסוק בו לפריחה מחודשת, הן בשדה היצירה הן ביבול התערוכות והשיח האקדמי-האוצרותי הנלווה אליהן.

הרעיון לקורס עלה כמחווה לכבוד יובל ה-120 לאקדמיה "בצלאל", אשר טיפחה בראשיתה את ידיעת הארץ, על אתריה ונופי החי והצומח שבה. הרצאת המבוא פותחת בתצלום מ-1906 של תלמידים בשיעור לציור צמחים וברוח-הזמן שעיצבה את השקפתם ויצירתם; שניים מבוגרי "בצלאל", אהרון הלוי ושמואל חרובי, חברו אל חלוצי המחקר הבוטני בארץ ישראל ויצרו עבורם סדרות מרהיבות של תיאורי צמחים ופרחי בר. מורשת הציור הבוטני-המדעי והשניית הטבעה בו העניקו השראתם לאמנים הפועלים כיום בישראל. בדרכם לניסוח מבע אישי, ביקורתי ולעיתים פוליטי, הם מתבוננים בצמחים או עורכים שיח עם האמנים שקדמו להם. בתוך כך נודד מבטם מן הטבע למשל, מצמיחה לעקירה, ומכמיהה וגעגוע למרחב מבלבל - לחרדה לגורלו ולגורלנו.

סדנאות בחירה סמסטר א'

סדנאות אלו פתוחות לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')

Prototyping with A.I פיתוח כלי תכנון ועיצוב אדריכלי באמצעות בינה מלאכותית

70326- אדר' איל עברי

סוג הוראה: פרונטאלי

ההתפתחויות המהירות בבינה מלאכותית (AI) משנות את תהליכי התכנון והעיצוב האדריכלי, ומאפשרות יצירת כלים דיגיטליים חדשים המרחיבים את גבולות היצירה והחשיבה. קורס זה יעניק לסטודנטים ידע מעשי ומיומנויות בפיתוח אבות-טיפוס (Prototypes) של כלים ואפליקציות מבוססי AI, תוך שילוב שפה טבעית (NLP) והתנסות בסט טכנולוגיות המאפשרות לבנות ולהריץ אפליקציות כמערכת שלמה (Tech Stack). הסטודנטים ילמדו לזהות ולהגדיר בעיות הרלוונטיות לשדה האדריכלי, לאפיין ולנסח דרישות מוצר באופן בהיר, ולעבוד בצוותים לפיתוח הוכחת היתכנות (POC). במקום להסתמך על תוכנות עיצוב קיימות בלבד, הם יתנסו בפיתוח בעזרת הנחיית מגוון מודלי AI – משלב הרעיון ועד יצירת אב-טיפוס. הקורס מיועד לסטודנטים המעוניינים להעמיק את יכולותיהם ביצירת כלים חדשניים לתכנון אדריכלי. בסיום הקורס יציגו המשתתפים אב-טיפוס של אפליקציה או כלי תכנון המסייעים לאדריכלים ומעצבים, תוך מעבר משימוש ב-AI להפקת דימויים וטקסטים בלבד, אל פיתוח פתרונות טכנולוגיים פורצי דרך.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

קורסי בחירה סמסטר ב'

קורסים אלה פתוחים לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')

שימור ביקורתי

70307- אדר' שמואל גרואג

סוג הוראה- פרונטאלי

הקורס 'שימור ביקורתי' עוסק בלימוד המרחב המקומי מנקודת מבט של שימור מורשת תרבות, מתוך גישה ביקורתית ותוך התמקדות בידע המקצועי – תיאורטי ופרקטי/מעשי והכרות עם השיח העכשווי בתחום. גישה זו של שימור ביקורתי צומחת/מונעת מהתייחסות ישירה לירושלים ומההכרה כי המרחב העירוני בו אנחנו פועלים הוא מרחב של מורשת במחלוקת. תוכן הלימודים נשען, בין היתר, על ידע של גופים מקצועיים בהם "האגודה ללימודי שימור ביקורתי" (Association of Critical Heritage Studies - ACHS) המפנה את תשומת הלב להיבטים מורכבים של שימור המורשת שמגויס לטובת: "לאומיות, אימפריאליזם, קולוניאליזם, אליטיזם תרבותי, ניצחון מערבי והדרה חברתית המבוססת על מעמד ומוצא אתני" (הצהרת גוטנברג, 2012).

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

הנוף האורבני

734968744- פרופ' אליסה רוזנברג

סוג הוראה- פרונטאלי

קורס זה יחקור את האופן שבו הנוף הפך למודל של עירוניות בעקבות ה landscape urbanism. מטרתו של הקורס להפגיש את הסטודנטים עם גוף הידע העכשווי ולפתח ראייה ביקורתית כלפי הנעשה בתכנון המרחב הציבורי הפתוח בישראל ובעולם. הקורס יבקש לזהות סוגיות יסוד של הנוף כתשתית עירונית, אקולוגית וחברתית. ההוראה תעשה במתכונת של הרצאות ודיון ביקורתי בכיתה בהתבסס על חומרי הקריאה.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

המרחב הציבורי
720122 - ד"ר אדר' ארז גולני סולומון
סוג הוראה - פרונטאלי

קורס זה עוסק באופיים הקולקטיבי של מרחבים ציבוריים. הוא עוסק באפשרויות שטמונות היכן ובעת שאנחנו חולקים את חיינו עם אחרים. ות, לרוב זרים. ות. הוא רואה במרחב הציבורי זירה שצורתה ותפקודה נקבעים על ידי סמכותם של כוחות פוליטיים, כלכליים, דתיים ותרבותיים מצד אחד, וביטויי תשוקה של החברה מהצד השני. הקורס יבחן את הדרכים בהן מרחב ציבורי מתפקד בפועל ובתיאוריה לתמיכה בחיים דמוקרטיים, ואת מעמדו כנכס בסיסי אשר באמצעותו מתאפשרים, באופן עקרוני אך לא בהכרח בפועל, משאבים דוגמת חופש, זכות, שוויון וצדק. הוא יבחן כיצד המרחב יכול להיות מנחה לסדר אזרחי, אתר התנגדות, התאגדות והפעלת כוח, ובמה ליצירתיות והופעה. לאורך הקורס נפגיש מודלים נפרדים לניתוח ביקורתי של מרחב ציבורי עם אוספי קריאה 'קלאסית' ועכשווית באופן שממחיש את היסודות התיאורטיים של המרחב הציבורי, יאפשר דיון בסוגיות של הון, חלוקה משאבים, נגישות וזמינות, ויציע דרכי התמודדות עם שאלות דוגמת אלה הנוגעות להתערבות הציבור בקביעת מדיניות וניהול המרחב הציבורי. דגש מיוחד, תוכני, יינתן לדיון במערכת היחסים שבין פרטי וציבורי - 'הדיכוטומיה הגדולה'; לחקר ההבחנה בין מה ששייך לתחומו המוגן של הפרט, ברשות היחיד, לבין מה ששייך אל תחומו הפומבי של הציבור, ברשות הרבים. דגש נוסף, מתודולוגי, יינתן לטקסט: לקריאה, ניתוח ופרשנות. מרכיבי הקורס נפרסים באופן גמיש לאורך שלוש תקופות. הם מציעים סקירה ביקורתית של מושגי מפתח בתחומי מחשבת המרחב הציבורי כפי שהוצגו בדיון על העיר העתיקה והמודרנית, עוסקים בתפיסות המשתנות בדיון על העיר העכשווית, ומצביעים על אפשרויות לדיון ספקולטיבי על אודות המרחב הציבורי בעתיד הקרוב. נתמקד במרחבים של האדם המודרני והעכשווי, בפינת הרחוב ובמסעדת המפעל, בתשתית המלאכותית ובשדה הקרב, באי וביער, מעל האדמה ובתוכה, כמו גם בייצוג ובעבודת האמנות.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

סדנאות בחירה סמסטר ב'

סדנאות אלו פתוחות לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')
*מוגבל לסדנה אחת עבור כל סטודנט

סדנת תכנות לאדריכלים ומעצבים (מרוכז)

70316 - אדר' ליאור סקורי

סוג הוראה: מקוון

In the last few years, a new digital movement has been rising in the architecture world. This movement combines digital tools to gain more knowledge and control in the design process while making it more efficient and intelligent. Those tools allow the designer new opportunities, but since every design process is unique and requires different solutions, coding skills can give the designer the ultimate toolset.

This workshop is an introduction to coding in Python for Grasshopper. In addition, we will learn how to use different geometries to achieve a complex design.

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

סדנת שימור בכפות הידיים

70145 - אדר' עדי סלע וינר

סוג הוראה - פרונטאלי

תהליך השימור בנוי משלושה נדבכים בסיסיים הכרה-הבנה-חובה הנובעים מהשאלות: מהו הנכס הראוי לשימור, תכלית השימור של הנכס ואופן השימור שלו – ובתמצית: מה משמרים, למה משמרים ואיך משמרים (האמנה לאתיקה בשימור המורשת בישראל, 2016). פעולות השימור המעשי מתמקדות בנדבך השלישי ועוסקות באופן שימור הנכס ובביצוע פעולות השימור כך שיבטיחו שמירה על ערכיו על-פי תכלית השימור שלו. הן מבוססות על הכרת מלאכות מסורתיות, והבנה של טכנולוגיות וחומרי בניה ששימשו בבנייה המסורתית. הכרת העבודה של משמרי המורשת הבנויה על התמחויותיה מאפשרת לעוסקים בתכנון השימור, להבין טוב יותר את תהליך השימור ואת קבלת החלטות במהלך התכנון והביצוע של פרויקט שימור, ולתכנן מתוך הבנה של היבטי היישום והמחויבות של המתכנן לאיכותם של תוצרי השימור.

מטרת הסדנה היא לאפשר התנסות מעשית בשימור ובביצוע מלאכות שימור כחלק מתפישה של למידה מבוססת התנסות. חשיבותה היא בהכרה ובהבנה של היבטים חומריים וטכניים בשילוב הבסיס התיאורטי של עולם השימור המעשי בתהליך השימור. תכולת הסדנה כוללת התנסות בתיעוד פיזי והתנסות מעשית במלאכות בנייה מסורתיות – טיח ומילוי מישקים; מעגל הסיד וחומרי מליטה וסדנת הכרות עם האבן הירושלמית כחומר בנייה בדגש על סיתות אבן. הסדנאות יתקיימו במתחם בצלאל היסטורי ויאפשרו התנסות מעשית בביצוע פעולות השימור תוך לימוד החומר, הטכנולוגיה והשימוש בהם בתהליכי השימור. בהקשר התמתי הסדנה היא חלק מלימודי בלוק שימור בביה"ס לארכיטקטורה. היא מיועדת לסטודנטים בשנים שלישית, רביעית וחמישית ומומלצת לסטודנטים בסטודיו לשימור המתקיים בסמסטר ב'. הנחיית הסדנה תעשה בשילוב משמרים מקצועיים שיובילו את ההתנסות המעשית.

*הסדנא תתקיים ב- 4 מפגשים מרוכזים בתאריכים 16-17.4 + 30.4-1.5 (ייתכנו שינויים)